

Informatīvais materiāls derīgo izrakteņu ieguves vietās nodarbinātajiem

1. Vispārīgās prasības:

- 1.1. Personām, kuras veic derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes, transportēšanas, izsniegšanas un uzskaites darbus derīgo izrakteņu ieguves vietā, pirms darbu uzsākšanas, ir jāsaņem ievadapmācības instrukcija par darba aizsardzības pamatjautājumiem, par to parakstoties atbilstošā instruktažu reģistrācijas žurnālā. Par ievadapmācības instruktažu un žurnālu ir atbildīgs darbu veicējs.
- 1.2. Ievadapmācības instrukcija nosaka vispārīgās darba aizsardzības prasības, pasākumus un pienākumus, kas jāievēro visām derīgo izrakteņu ieguves vietā esošajām personām, kuras darba pienākumu vai citu derīgo izrakteņu ieguves vietas apmeklējuma mērķu laikā veic darbus derīgo izrakteņu ieguves vietā.
- 1.3. Instrukcija paredzēta, uzņēmēja, kas veic derīgo izrakteņu ieguves darbus, nodarbinātajam personālam, arī visām atbildīgajām personām par derīgo izrakteņu ieguves vietas drošu ekspluatāciju un derīgo izrakteņu ieguves vietā iegūstamā materiāla ieguves, pārstrādes, izvietošanas un pārkraušanas drošību, tā arī personām, kuras ierodas un atrodas īslaicīgi derīgo izrakteņu ieguves vietas teritorijā kāda konkrēta darba veikšanai.
- 1.4. Katras derīgo izrakteņu ieguves vietā atrodošas personas pienākums ir rūpēties par savu veselību un drošību, kā arī par tām personām, kuri strādā tieši tuvumā un var ciest nepareizas rīcības un nolaidības dēļ.
- 1.5. Instrukcijā norādīto prasību neievērošana var izsaukt smagas sekas (traumas, nelaimes gadījumus) sev un apkārtējiem, tāpēc jārikojas ļoti uzmanīgi.
- 1.6. Visām derīgo izrakteņu ieguves vietā atrodošām personām pirms sava konkrētā darba sākuma nepieciešams pārliecināties par savas darba vietas drošību (veikt darba vietas vizuālo apskati-pārbaudi; ja darbs tiek turpināts pēc pārtraukuma, pārbaudīt vai prombūtnes laikā nav notikušas izmaiņas), jāpārbauda darba izpildei nepieciešamo (nodoto) aizsardzības līdzekļu, mehānismu, darba instrumentu, mēraparātu un citu ierīču derīgumu darbam, vai darba zonā nav nevajadzīgi priekšmeti, vai ir nepieciešamās palīgierīces un instrumenti.
- 1.7. Pastāvīgi nēsāt noteikto (izsniegto) darba tērpu (darba apģērbu, kurš neierobežo kustības, ir ērts), lietot individuālos aizsardzības līdzekļus atbilstoši instrukciju, drošības datu lapu, drošības zīmju un mehānismu marķējuma prasībām, kā arī atbildīgo personu norādījumiem.
- 1.8. Neuzsākt darbu un ziņot atbildīgajai personai, ja:
 - 1.8.1. darba apstākļi rada draudus personiskajai vai apkārtējo personu veselībai un dzīvībai;
 - 1.8.2. nav izsniegti individuālie aizsardzības līdzekļi;
 - 1.8.3. ir nepietiekams darba vietas apgaismojums;
 - 1.8.4. darba zonā atrodas nepiederošas personas;
 - 1.8.5. ir slikta pašsajūta, nogurums.
- 1.10. Pa derīgo izrakteņu ieguves vietas teritoriju pārvietoties (braukt) tikai pa atbildīgās personas norādītajiem gājēju maršrutiem un transporta ceļiem, ievērot noteikto braukšanas ātrumu.
- 1.11. Novietojot autotransportu vai citu transporta līdzekli atbildīgā par derīgo izrakteņu ieguves vietu noteiktajā vietā, izslēgt motoru, aizslēgt visas durvis, ieslēgt signalizāciju un veikt citus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu transportlīdzekļa nesankcionētu izkustināšanu vai lietošanu.
- 1.12. Satiksmei bīstamu situāciju gadījumos, kuras transportlīdzekļa vadītājs spēj pamanīt, samazināt braukšanas ātrumu vai pilnīgi apstāties. Sliktos laika apstākļos samazināt braukšanas ātrumu un neveikt straujus manevrus, bet apstājoties ieslēgt gabarītus un stāvvugunis (avārijas).
- 1.13. Transportlīdzekļa tehnisku bojājumu vai tā normālas darbības traucējumu (troksnis, vibrācija, nestabila gaita, jūtama degvielas, atgāzu, dūmu vai deguma smaka salonā), kā arī kontroles mēraparātu sistēmas informācijas vai brīdinošās signalizācijas gadījumos transportlīdzeklis nekavējoties jāaptur un atkarībā no situācijas jāveic pasākumi, lai novērstu bojājumu vai likvidētu bīstamos apstākļus (īssavienojumu, aizdegšanos, izplūdes no degvielas, dzesēšanas, bremžu, eļļošanas un citām sistēmām).
- 1.14. Ja transportlīdzekļa vadītājs izraisījis vai iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā, nekavējoties apstāties, ieslēgt avārijas gaismas signalizāciju, izlikt avārijas zīmi, ja ir cietušie – sniegt pirmo medicīnisko palīdzību, kā arī paziņot atbildīgajai personai derīgo izrakteņu ieguves vietā, kā arī uzņēmuma vadītājam.
- 1.15. Atrodoties derīgo izrakteņu ieguves vietas teritorijā, visiem, kuriem ir sakaru līdzekļi (mobilie tālruni u.c.), pārbaudīt, vai ir iespējams ar esošo sakaru līdzekli sazināt atbildīgās personas vai palīdzības dienestus (t.i. vai sakaru līdzeklī ir „zona”).
- 1.16. Darbu beidzot, izīrīt un sakopt darba vietu, neatstāt darba vietā bīstamās ķīmiskās vielas, kuras var izraisīt ārkārtējas situācijas u.c. bīstamības, kā arī atkritumus, it īpaši bīstamos atkritumus. Savākt un tos novietot noslēgtā konteinerā.
- 1.17. Sakārtot inventāru, kurš tika izmantots darba laikā, salikt instrumentus un palīgierīces tiem paredzētajā vietā, veikt tehnoloģisko ierīču, mehānismu nodošanu paredzētajā

kārtībā. Ja nepieciešams, veikt skalošanas, mazgāšanas u.c. noteiktās operācijas.

- 1.18. Atrodoties un veicot darbus derīgo izrakteņu ieguves vietā:
 - 1.18.1. aizliegta atpūta tieši skaldnē (cirtnē) un pie kāpļu (pakāpju) nogāzēm, kā arī darbojošos mehānismu tuvumā, uz transporta ceļiem, iekārtām u.tml.;
 - 1.18.2. aizliegts aizsprostot darba vietas un izejas no tām ar iezīmiem un citiem priekšmetiem, kas var apgrūtināt cilvēku brīvu kustību;
 - 1.18.3. aizliegta cilvēku pārvadāšana autopāšgāzēju kravas nodalījumā;
 - 1.18.4. aizliegts strādāt uz kāplēm (pakāpēm) pie esošām nokarēm, akmeņu un atveišķu bluku, sniega un ledus, apauguma nobrukšanas iespējamības;
 - 1.18.5. aizliegta ekskavatora darba laikā cilvēku atrašanās (ieskaitot apkalpojošo personālu) tā kausa darbības zonā;
 - 1.18.6. aizliegta nepiederošu cilvēku atrašanās un jebkuru darbu veikšana ielu iekraušanas laukumā autopāšgāzēja un buldozera darba zonā;
 - 1.18.7. Automobilim strādājot derīgo izrakteņu ieguves vietā, aizliegta:
 - tā kustība ar paceltu kravas kastī;
 - tā kustība atpakaļgaitā pie iekraušanas vietām tālāk par 30 m;
 - braukšana pāri kabeļiem, kas ielikti gruntī bez speciālām aizsargierīcēm;
 - tā atstāšana uz pacelumiem un slīpumiem;
 - dzinēja iedarbināšana, izmantojot slīpumu;
 - nepiederošu personu pārvadāšana kabīnē.

2. Paaugstinātā riska faktori darbos derīgo izrakteņu ieguves vietā, bīstamās zonas.

- 2.1. Bīstamie ražošanas un paaugstinātā riska faktori:
 - 2.1.1. derīgo izrakteņu ieguves vietas nogāžu un izstrādes kāpļu (pakāpju) noturības zudums (nogrūvumi, ielu materiāla nobirumi, noslīdeņi, plūdeņi, ūdens izplūdums no ūdensatturošiem horizontiem u.c.);
 - 2.1.2. sniega nogrūvumi no nogāzēm;
 - 2.1.3. vietas derīgo izrakteņu ieguves vietā, kurās ir grimstošās smiltis vai līdzīga veida materiāli, kuros cilvēks var nogrimt;
 - 2.1.4. lagūnas, dziļi grāvji u.c. ūdenstilpnes.
 - 2.1.5. apstrādājamā materiāla (iežu šķembu) un pielietojamo instrumentu atlūzušas daļas;
 - 2.1.6. darba iekārtu (ekskavatoru, buldozeru, frontālo iekrāvēju, drupināšanas-šķirošanas iekārtu u.c.) kustošās daļas;
 - 2.1.7. paaugstināts trokšņa līmenis (drupināšanas-šķirošanas iekārtas, kompresori u.c.);
 - 2.1.8. putekļi (drupināšanas-šķirošanas iekārtas, transporta kustība u.c.);
 - 2.1.9. neatbilstošs apgaismojums ierobežotās redzamības apstākļos;
 - 2.1.10. skaņas un gaismas brīdinošo signālu nepielietošana;
 - 2.1.11. bīstamo zonu nenorobežošana;
 - 2.1.12. mašīnu un mehānismu novietošana tuvu nogāžu malām;
 - 2.1.13. pārvietošanās pa derīgo izrakteņu ieguves vietas nogāzēm (kāplēm, pakāpēm) neparedzētās vietās (cilvēku krišana);
 - 2.1.14. uzbraukšana cilvēkiem un mehānismiem pie transporta līdzekļu kustības atpakaļgaitā;
 - 2.1.15. pazemināta gaisa temperatūra – darbs lauka apstākļos rudens-ziemas periodā;
 - 2.2. bīstamās zonas, kurās pastāv nopietnas un tiešas briesmas, un kuras norobežo no norāda ar brīdinājuma zīmēm, un tās ietver;
 - 2.2.1. rakšanas zonas, kur ir iespējami zemes nogrūvumi uz cilvēkiem (piemēram, ievērojamas pārkāres);
 - 2.2.2. derīgo izrakteņu ieguves vietas nogāzēs un tā malas, kas var nobrukt cilvēka vai iekārtas svara rezultātā;
 - 2.2.3. darba vietas augstumā (virs 1,5m), kā arī vietas, kur iespējams krišanas augstums ir mazāks, bet tas ir ļoti bīstams (asi priekšmeti, bīstamas vielas);
 - 2.2.4. darba vietas, kur cilvēkus var ievainot kritoši priekšmeti (akmeņi, šķembas, kas krīt no virsmas vai konveijera);
 - 2.2.5. darba vietas, kurās ir grimstošās smiltis vai līdzīga veida materiāli, kuros cilvēks var nogrimt;
 - 2.2.6. izraktas padziļinātas vietas derīgo izrakteņu ieguves vietā, lagūnas, dziļi grāvji, ar ūdeni pildītas vietas u.c. ūdenstilpnes.

3. Derīgo izrakteņu ieguves vietā pielietojamie kolektīvie un individuālie darba aizsardzības līdzekļi un to lietošana:

3.1. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi:

- 3.1.1. darba vietas un teritorijas apgaismojums;
- 3.1.2. apsildītu telpu (vai arī transporta līdzekļa) pieejamība, ja darbi notiek pazeminātās temperatūras apstākļos
- 3.1.3. dzeramais ūdens, ja darbi tiek veikti pie paaugstinātās apkārtējās vides temperatūras;
- 3.1.4. bīstamo zonu norobežošana ar signāllentēm, plakātiem, drošības zīmēm u.c. materiāliem;
- 3.1.5. elektroiekārtu saņemums;

- 3.1.6. aizsargnožogojumi darbam augstumā;
- 3.1.7. mākslīgas apgaismojums (pie nepieciešamības);
- 3.1.8. ugunsdzēsīgais aparāts, ugunsdzēsības līdzekļi;
- 3.1.9. pirmās palīdzības līdzekļi (aptieciņa u.c.);
- 3.1.10. drošības zīmes;
- 3.1.11. apmācība, drošu darba paņēmieni apgūšana, periodiskā zināšanu pārbaude;
- 3.1.12. Signalizācija, ziņojošā par bīstamību:
 - brīdinoši uzraksti, plakāti un zīmes;
 - brīdinošās gaismas un skaņas signalizācijas aparatūras uzticamība, un tās redzamība un dzirdamība vietās, kur iekārtas palaišana rada bīstamību apkalpojošām personām.

3.2. Individuālais aizsardzības sistēma:

3.2.1. individuālais aizsardzības līdzekļu pielietošana:

- 3.2.1.1. acu/sejas aizsardzībai: aizsargbrilles;

- 3.2.1.2. ādas aizsardzībai: darba apģērbs (vilnas vai kokvilnas apģērba komplekts, siltināts uzvalks, darba apavi – ādas vai gumijas zābaki, siltināti apavi);

- 3.2.1.3. elpošanas sistēmas aizsardzībai: respiratori, piemērota aizsargmaska;

3.2.1.4. dzirdes (ausu) aizsardzībai: prettrokšņu ieliktni, aizsargaustiņas;

3.2.1.5. galvas aizsardzībai: aizsargķivere, cepure zem aizsargķiveres;

3.2.1.6. roku aizsardzībai: cimdi, siltinātie cimdi;

3.2.1.7. drošības josta;

- 3.2.2. personāla apmācība un instruktāža;
- 3.2.3. darbu droša izpilde iekārtu tuvumā;
- 3.2.4. palīgdarbu droša izpilde;
- 3.2.5. elektroierīču ekspluatācijas ērtība un drošums;
- 3.2.6. vietējā apgaismojuma ērtība un drošums;
- 3.2.7. veicamajam darbam atbilstoša organizācija:
- 3.2.7.1. iekārtu darbības shēmas;
- 3.2.7.2. darba vietu izvietojums;
- 3.2.7.3. darba paņēmieni secība, savienojums.

4. Ugunsdrošības prasības:

- 4.1. nelietot sērkokļus un nelietot atklātu uguni ugunsbīstamās vietās;
- 4.2. izlietotos slaučīšanas materiālus un elļainās lupatas izmest speciālos konteineros;
- 4.3. nodrošināt brīvu pieeju ugunsdzēsības līdzekļiem;
- 4.4. zināt tuvāko ugunsdzēsības līdzekļu (ugunsdzēsamo aparātu u.c.) atrašanās vietu;
- 4.5. Nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai veikt darbības, kas var novest pie ugunsgrēka vai sprādziena, nesmēkēt. Smēkēt tikai speciāli iekārtotās un apzīmētās vietās.

5. Elektrodrošības prasības:

Vienmēr atcerieties, ka elektroenerģijai atšķirībā no citu veidu enerģijas, ir vairākas īpatnības, no kurām visbīstamākā ir tā, ka elektriskā strāva nav redzama, tās esamību var noteikt tikai ar speciālām ierīcēm.

- 5.1. Ievērot vispārējo elektrodrošības instrukciju prasības;
- 5.2. Ievērot elektrodrošības brīdinājumu uzrakstu un drošības zīmju prasības.
- 5.3. Pamanot elektroietaišu bojājumus, kas var izpausties kā vada, elektroiekārtu dzirksteļošana ar deguma smakas, dūmu vai liesmu parādīšanos, nekavējoties ziņot atbildīgajai personai, un jāizslēdz elektrības padeve, vai jāizsauc apkalpojošais dienests.

6. Kārtība, kādā ziņot par konstatētiem iekārtu, ierīču un instrumentu bojājumiem:

- 6.1. Bojājumu gadījumos (mehāniski bojājumi, palielināta vibrācija, dzirksteļošana, dūmu un liesmu parādīšanās, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.) pārtraukt darbu (izslēgt darbmāšīnu), ziņot atbildīgajai personai un brīdināt citus par radušos situāciju.
- 6.2. Darbu atsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi.

7. Kārtība, kādā ziņot par notikušu nelaimes gadījumu, avāriju vai citu ārkārtas gadījumu:

- 7.1. Rodoties avārijas situācijai jebkurai personai derīgo izrakstenu ieguves vietā nepieciešams par avāriju nekavējoties paziņot atbildīgajām personām, darbus nekavējoties jāpārtrauc.
- 7.2. Ugunsgrēka gadījumā nekavējoties darbs jāpārtrauc un jāziņo atbildīgajām personām, jāveic pasākumus ugunsgrēka dzēšanai. Ja ugunsgrēku nevar nodzēst pašu spēkiem, tad pa telefonu 112 jāizsauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD):
- 7.2.1. nosaucot ugunsgrēka vietas adresi (vietas nosaukums, adrese, objekta nosaukums);
- 7.2.2. ugunsgrēka izcelšanās vietas raksturojumu (kas deg u.c. informācija);
- 7.2.3. savu vārdu, uzvārdu, telefona numuru.

Pirmais klausuli noliek VUGD operators !

- 7.5. Elektroietāises, elektroiekārtas dzēst ar elektrisko strāvu nevadošiem ugunsdzēsības līdzekļiem – ogļskābās gāzes vai pulvera tipa ugunsdzēsamajiem aparātiem.
- 7.6. Rodoties bīstamībai, kas var izsaukt nelaimes gadījumu, darbs nekavējoties jāpārtrauc un jābrīdina citi tuvumā esošie.
- 7.7. Traumas vai nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties jāsniedz pirmā palīdzība vai jāizsauc pa telefonu 113 vai 112 Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, nosaucot:
- 7.7.1. nelaimes gadījuma precīzu adresi;
- 7.7.2. cietušā vārdu, uzvārdu, vecumu, traumas raksturu;
- 7.7.3. savu vārdu, uzvārdu, telefona numuru.
- Telefonu atslēgt tikai pēc izsauktā dienesta operatora atļaujas !**
- 7.8. Par darba laikā iegūtajām traumām nekavējoties jāziņo uzņēmuma vadībai.
- 7.9. Notikuma vietā jāsauglabā pēc avārijas vai nelaimes gadījuma izveidojusies situācija. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu, vai arī traucēta transporta kustība.

Tālrunis Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta izsaukšanai :

113 vai 112 (analogais un mobilais)

Tālrunis Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta izsaukšanai:

112 (analogais un mobilais)

Tālrunis policijas izsaukšanai:

110 vai 112 (analogais un mobilais)

8. Atbildība par darba aizsardzības instrukciju prasību neievērošanu.

- 8.1. Par darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības instrukciju prasību neizpildīšanu, darba disciplīnas pārkāpumiem, materiālo vērtību izsaimniekošanu, atkarībā no pārkāpuma rakstura un sekām, kas radušās pārkāpuma rezultātā, pēc pastāvošajiem normatīvajiem aktiem vainīgajai personai var tikt piemērojama paredzētā disciplinārā, materiālā vai kriminālā atbildība.

Apliecinājums par LVM noteikto prasību – „Prasības vides piesārņojuma samazināšanai” un „Minimālo prasību daudzumu darba aizsardzībā LVM līgumpartneriem, kas veic darbus LVM valdījumā esošajos derīgo izrakteņu ieguves objektos ievērošanu

AS „LATVIJAS VALSTS MEŽI” PRASĪBAS VIDES PIESĀRŅOJUMA SAMAZINĀŠANAI

Šo prasību mērķi ir:

Novērst vai samazināt piesārņojumu, kas var radīt kaitējumu cilvēka veselībai, īpašumam un videi.

Prasības vides piesārņojuma samazināšanai

Šo prasību mērķi ir:

- Novērst vai samazināt piesārņojumu, kas var radīt kaitējumu cilvēka veselībai, īpašumam un videi;
- Noteikt galvenos piesardzības pasākumus, kas veicami, lai nodrošinātu piesārņojuma samazināšanu;
- Nodrošināt LVM darbiniekus un līgumpartnerus ar pamatzināšanām par rīcību vides piesārņojuma gadījumā.

Meža darbi šo prasību izpratnē ir:

- visa veida darbi ar motorinstrumentiem (motorzāģiem, krūmgriežiem u.c. ierīcēm, kuras darbina ar motoru);
- visa veida darbi ar tehniku, tai skaitā:
 - mežsaimnieciskie darbi (koksnes produktu sagatavošana, pievešana un izvešana);
 - mežkopības darbi (augšnes gatavošana, koku stādīšana, jaunaudžu kopšana, apauguma novākšana, pļaušana);
 - meža infrastruktūras objektu būvniecība un uzturēšana;
 - derīgo izrakteņu un citu meža produktu ieguve.

Prasības

1. Lai samazinātu vai novērstu vides piesārņojumu meža darbos tiek noteiktas prasības:

- 1.1. tehnikai un motorinstrumentiem;
- 1.2. naftas produktu uzglabāšanai un transportēšanai;
- 1.3. naftas produktu absorbējošo materiālu lietošanai;
- 1.4. atkritumu apsaimniekošanai.

2. Vispārējās prasības par piesārņojuma samazināšanu vidē nosaka likums “Par vides aizsardzību” un likums “Par piesārņojumu”, un tās ir saistošas visiem meža darbu izpildītājiem.

Prasības tehnikai un motorinstrumentiem

3. Izpildot meža darbus, nav pieļaujama augsnes un ūdeņu piesārņošana. Meža darbos iesaistītajai tehnikai un motorinstrumentiem jābūt bez eļļas, degvielas un tehnisko šķidrumu noplūdēm! **Ja konstatē noplūdes, tad darbi nekavējoties jāpārtrauc** un jāveic remonts.

4. Sākot ar 2012.gada 1.janvāri tehnikas un motorinstrumentu zāģu ķēžu eļļošanai izmantot tikai bioeļļas (bioloģiski noārdošas eļļas), atbilstoši LR normatīvajiem aktiem.

5. Uz bioeļļas iepakojuma jābūt norādītam, ka tas ir uz augu eļļas bāzes izstrādāts eļļošanas līdzeklis. Ja uz iepakojuma minētās norādes nav, tad meža darbu izpildītājam darbvietā jāglabā bioeļļas iegādi apliecināošā dokumenta kopija.

Prasības naftas produktu uzglabāšanai un transportēšanai

6. Meža darbos nodarbinātās tehnikas apgādei ar degvielu jāatbilst noteikumiem, kas minēti **EIROPAS VALSTU NOLĪGUMĀ PAR BĪSTAMO KRAVU STARPTAUTISKAJIEM PĀRVADĀJUMIEM AR AUTOTRANSPORTU (ADR)**.

7. Visām degvielas tvertnēm, kuras tiek glabātas meža darbu izpildes vietās, vai izmantotas degvielas piegādei, jābūt ar marķējumu atbilstoši ADR nolīgumam.

8. Degvielas tvertnēm, kuras tiek glabātas darbu izpildes vietā, jāatbilst noteikumiem, kādi izvirzīti “*Vidējās kravnesības konteineriem (IBC)*” ADR nolīgumā.

9. Meža darbu izpildes vietā glabājamām tvertnēm jāatbilst metāla IBC konstrukcijas tipam, kurš ir paredzēts šķidrumu pārvadāšanai, atbilstoši marķējuma kodiem: 31A, 31B vai 31N. Prasība stājas spēkā ar 2012.gada 1.janvāri.

10. Degvielas tvertnēm, kuras tiek izmantotas degvielas piegādei uz meža darbu izpildes vietu, jāatbilst ADR nolīgumam. Piemēram, degvielas piegādēm izmantojami šādi IBC konstrukcijas tipi:

10.1. metāla IBC, atbilstoši marķējuma kodiem: 31A, 31B vai 31N;

10.2. saliktais IBC ar stingru plastmasas iekšējo tvertni, atbilstoši marķējuma kodam: 31HZ1;

10.3. stingrais plastmasas IBC, ar struktūras iekārtu, atbilstoši marķējuma kodam: 31H1;

10.4. Citi iepakojumi atbilstoši ADR nolīgumam.

11. IBC konstrukcijas tipiem jābūt marķētiem ar lielajiem burtiem Y vai Z, kas norāda šādas iepakojšanas grupas:

11.1. Y – II un III iepakojšanas grupa (benzīns, dīzeldegviela);

11.2. Z – tikai III iepakojšanas grupa (dīzeldegviela).

12. Degvielas tvertņu marķējuma piemēri:

31A/Y/S/SP/-354505-TT/0/KG – Metāla IBC šķidrumiem, paredzēts benzīna un dīzeldegvielas pārvadāšanai.

12.1. 31HA1/Y/05 01 Videi bīstamas vielas

12.2. D/Muller 168310800/1200 – Saliktais IBC šķidrumiem ar stingru plastmasas iekšējo tvertni un ārējo tērauda apvalku, paredzēts benzīna un dīzeldegvielas pārvadāšanai.

13. Ja degvielas piegādei uz meža darbu izpildes vietu tiek izmantots specializēts autotransports, tam jāatbilst ADR nolīguma prasībām.

14. Pārvadājot pa autoceļiem vairāk par 60 l degvielas, jābūt līdzi norādītiem kravas pavadokļiem, pavadzīmei atbilstoši ADR nolīgumam, un citiem pavadokļiem atbilstoši spēkā esošiem normatīviem.

15. ADR pavadzīmē norādīts:

15.1. Kravas nosūtītājs un saņēmējs (ja degvielu pārvadā pašapgādei, tad nosūtītājs un saņēmējs ir viens un tas pats uzņēmums);

15.2. Iekraušanas un izkraušanas vieta;

15.3. UN simbols, degvielas veids un iepakojšanas grupa, piemēram, dīzeldegviela norāda šādi - UN 1202, dīzeldegviela, 3, III;

15.4. Degvielas daudzums litros;

15.5. Iepakojumu (tvertņu) skaits transportlīdzeklī un to apraksts, piemēram, 1 IBC konteiners.

16. Uz atvieglotiem ADR noteikumiem, t.i., bez speciālas bīstamu kravu pārvadāšanai paredzēto transportlīdzekļu vadītāja apliecības, dīzeldegvielu var pārvadāt ne vairāk par 1000 litriem transporta vienībā.

17. Uz degvielas tvertnēm jābūt atbilstošām bīstamības zīmēm un norādēm par pārvadājamo vielu. Ja tvertne lielāka par 450 l, tad bīstamības zīmēm jābūt uz tvertnes pretējām pusēm. Bīstamības zīmes malu izmēri ir 10 cm. Piemēram, dīzeldegvielai izmanto 3 grupas bīstamības zīmes, sarkanus rombus ar melnu vai baltu līdzeni, un zīmi, kas brīdina par videi bīstamu vielu. Pārvadājot dīzeldegvielu norāda tās kodu – UN1202.

18. Pārvadājot degviela tvertnes vai kannas, tām jābūt nostiprinātām atbilstoši MK noteikumiem nr.166 „Noteikumi par gabalkravu izvietošanu un nostiprināšanu autopārvadājumos”.

18.1. Ja pārvadājot kannas vai motorinstrumentus tie atrodas vienā telpā ar pasažieriem, tad tos nostiprina pret brīvu pārvietošanos, izmantojot nostiprināšanas saites, sietu, pārkāju vai citas nostiprināšanas ierīces.

19. Degvielas un eļļas kannām, kuras tiek izmantotas degvielas uzpildīšanai motorinstrumentos, jābūt aprīkotām ar degvielas un eļļas pārliešanas aizsardzības snipi.

20. Tehniskie šķidrumi un naftas produkti jāglabā atbilstošos un cieši noslēgtos iepakojumos.

Prasības naftas produktu absorbējošo materiālu lietošanai

21. Meža darbos izmantojamās tehnikas un motorinstrumentu uzpildes un ekspluatācijas laikā jānovērš vai līdz minimumam jāsamazina augsnes un ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem vai tehniskajiem šķidrumiem.

22. Par būtisku augsnes piesārņojumu uzskata, ja naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūde augsnē ir lielāka par 100 cm² uz augsnes virsmas.

23. Par būtisku ūdens piesārņojumu uzskata, ja uz ūdens virsmas var novērot naftas produktiem raksturīgo krāsaino plēvi.

24. Visās tehnikas vienībās, kuras iesaistītas meža darbu izpildē, jābūt vides aizsardzības (naftas produktu absorbentu) komplektam.

25. Vides aizsardzības komplektā jābūt iekļautiem:

25.1. naftas produktus absorbējošiem pakļājiem;

25.2. naftas produktus absorbējošai bonai;

25.3. cimdus pārim;

25.4. atkritumu maisiem.

26. Vides piesārņojuma novēršanai vai samazināšanai, jāizmanto vides aizsardzības komplektā iekļautie naftas produktus absorbējošie materiāli.

27. **Prasības naftas produktus absorbējošo pakļāju lietošanai:**

28.

28.1. Zem degvielas vai tehnisko šķidrumu kannām, ja netiek izmantotas kannas ar degvielas pārliešanas aizsardzības snipi, degvielas vai šķidrumu pārliešanas brīdī jānokļāj naftas produktus absorbējošie pakļāji.

28.2. Absorbējošie pakļāji jālieto visās vietās, kur novērojamas naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūdes:

28.2.1. uzpildot mežā uzglabājamo degvielas tvertni, tehnikas degvielas vai eļļas bāku, ja ir noplūde caurules pievienošanas vietās;

28.2.2. veicot tehnikas vai motorinstrumentu remontu, vietās kur noplūst naftas produkti vai tehniskie šķidrumi;

28.2.3. zem tehnisko šķidrumu un naftas produktu iepakojuma taras, ja no tās novērojamas noplūdes.

29. **Prasības naftas produktus absorbējošo bonu lietošanai:**

29.1. Ar tehniku šķērsojot ūdensteces vai izpildot darbus tieši ūdens tuvumā, regulāri jāpārbauda naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūdes no tehnikas mezgliem.

29.2. Naftas produktus absorbējošā bona jālieto visos gadījumos, kad ūdenī var novērot naftas produktiem raksturīgo krāsaino plēvi.

29.3. Tekošā ūdenī naftas produktus absorbējošā bona jānovieto pa straumeni no piesārņojuma vietas un iespējami tuvu tai. Bona(-as) jāizvieto tā, lai aizturētu piesārņojuma tālāku izplatīšanos.

Prasības atkritumu apsaimniekošanai

30. Izpildot meža darbus nav pieļaujama augsnes un ūdeņu piesārņošana ar sadzīves vai bīstamajiem (naftas produktus saturošiem) atkritumiem, hidrolikas caurules, eļļas filtri, tehnisko šķidrumu un smērvielu iepakojuma tara u.c.) atkritumiem.

31. Sadzīves atkritumus, kas rodas meža darbu izpildes laikā, jāglabā atkritumu maisos, un pēc darbu izpildes jānogādā tiem paredzētā vietā.

32. Bīstamie atkritumi jāglabā atkritumu maisos un pēc darbu izpildes jānogādā bīstamo atkritumu savākšanas vietās.

33. Izlietotie naftas produktus absorbējošie materiāli jāglabā atkritumu maisos un pēc darbu izpildes jānodod atpakaļ pārdevējam, pamatojoties uz pirkuma līguma nosacījumiem, vai jānodod bīstamo atkritumu savākšanas vietās.

34. Nav pieļaujama nekāda veida atkritumu atstāšana vai aprakšana mežā vai jebkurā citā darbu izpildes vietā!

Rīcība vides piesārņojuma samazināšanai

35. Ja pirms darbu izpildes konstatē augsnes, ūdens piesārņojumu vai atkritumus, par šo faktu nekavējoties ziņo LVM atbildīgajam darbiniekam, kurš izsniedzis darba uzdevumu.

36. Ja izpildot darbus radies augsnes vai ūdens piesārņojums, nekavējoties organizē un veic neatliekamos pasākumus, lai novērstu piesārņojuma izplatīšanos vai iekļūšanu pazemes ūdeņos.

37. Ja notikusi naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūde un radušies bojājumi augsnei, jāveic piesārņotās augsnes sanācības pasākumi. Bojātās augsnes virskārta jānogrābj, jāievieto atkritumu maisos un jānogādā bīstamo atkritumu savākšanas vietās.

38. Ja notikusi naftas produktu vai tehnisko šķidrumu noplūde ūdenstecēs vai ūdenstilpēs, nekavējoties jālieto absorbējošās bonas.

39. Par bīstamu vides piesārņojumu nekavējoties ziņo LVM atbildīgajam darbiniekam, kurš izsniedzis darba uzdevumu.

40. LVM darbinieku rīcība:

41. Ja videi radīts bīstams piesārņojums, LVM atbildīgais darbinieks, kurš pārbauda darbus:

41.1. nekavējoties rakstveidā informē Valsts vides dienesta Reģionālo vides pārvaldi par kaitējumu videi un sniedz pilnīgu situācijas raksturojumu;

41.2. nekavējoties organizē un veic neatliekamos pasākumus;

41.3. savas kompetences ietvaros organizē un veic sanācijas pasākumus.

41.4. Atbildīgais LVM darbinieks veic meža darbu izpildes rezultātā radīto vides piesārņojumu un prasību neievērošanas gadījumu reģistrēšanu Darbu izpildes pārbaudes aktā.

Kaitējuma videi atbildīgāšana

42. Ja LVM atbildīgais darbinieks konstatē, ka meža darbu rezultātā radīts kaitējums videi, jāvērtē atbildība saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai darbu izpildītāja līguma nosacījumiem.

43. Meža darbu izpildītājs, kura profesionālā darbība izraisījusi kaitējumu videi vai tiešus kaitējuma draudus, sedz preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas.

MINIMĀLO PRASĪBU DAUDZUMS DARBA AIZSARDZĪBĀ AS LVM LĪGUMPARTNERIEM, KAS VEIC DARBUS LVM VALDĪJUMĀ ESOŠAJOS DERĪGO IZRAKTENU IEGUVES OBJEKTOS.

Derīgo izraktenļu ieguves objekti (ieguvei virszemē):

1. Transportlīdzekļa (traktortehnikas) vadītājam ir atbilstoša kvalifikācija (tiesības vadīt transportlīdzekli (traktortehniku), strādājot ar hidromanipulātoru apmācīts darbam ar hidromanipulātoru).
2. Objektam ir norīkota atbildīgā persona par darba aizsardzību objektā.
3. Nodarbinātajiem jābūt pieejamam pirmās palīdzības komplektam (aptiecinai) darba vietā.
4. Objektā ir jābūt uzstādītām nepieciešamajām drošības zīmēm, norobežojumiem.
5. Nodarbinātajam jābūt nodrošinātam ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem atbilstoši veicamajam darbam (ja atrodas ārpus tehnikas kabīnes):
 - aizsargķivere;
 - aizsargapavi ar purnaga daļas aizsardzību;
 - signālveste/signālapģērbs.
6. Jābūt ierīkoti atsevišķai vietai, kur nodarbinātajiem patverties nelabvēlīgos laika apstākļos, (dzīvojamais vagoniņš, mašīna).
7. Nodarbinātajam ir jābūt pieejamiem sakariem darba vietā. Lai ārkārtas situācijā būtu iespēja sazināties un gūt palīdzību.
8. Ugunsdrošības prasību ievērošana:
 - nodarbinātie ievēro ugunsdrošības prasības (smēķēšana, ugunsgrāvu kurināšana).
9. Darba aprīkojuma atbilstība (traktortehnika, autotransports):
 - darba aprīkojums ir aprīkots ar drošības ierīcēm un tas tiek izmantots atbilstoši ražotāja instrukcijām.

MINIMĀLO PRASĪBU DAUDZUMS DARBA AIZSARDZĪBĀ LVM LĪGUMPARTNERIEM, KAS VEIC DARBUS LVM VALDĪJUMĀ ESOŠAJOS DERĪGO IZRAKTENU IEGUVES OBJEKTOS.

Derīgo izraktenļu ieguves objekti (ieguvei virszemē):

1. Transportlīdzekļa (traktortehnikas) vadītājam ir atbilstoša kvalifikācija (tiesības vadīt transportlīdzekli (traktortehniku), apmācīts darbam ar hidromanipulātoru).
2. Objektam ir norīkota atbildīgā persona par darba aizsardzību objektā.
3. Nodarbinātajiem jābūt pieejamam pirmās palīdzības komplektam (aptiecinai) darba vietā.
4. Objektā ir jābūt uzstādītām nepieciešamajām drošības zīmēm, norobežojumiem.
5. Nodarbinātajam jābūt nodrošinātam ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem atbilstoši veicamajam darbam (ja atrodas ārpus tehnikas kabīnes):
 - aizsargķivere;
 - aizsargapavi ar purnaga daļas aizsardzību;
 - signālveste/signālapģērbs.
6. Jābūt ierīkoti atsevišķai vietai, kur nodarbinātajiem patverties nelabvēlīgos laika apstākļos, (dzīvojamais vagoniņš, mašīna).
7. Nodarbinātajam ir jābūt pieejamiem sakariem darba vietā. Lai ārkārtas situācijā būtu iespēja sazināties un gūt palīdzību.
8. Ugunsdrošības prasību ievērošana:
 - nodarbinātie ievēro ugunsdrošības prasības (smēķēšana, ugunsgrāvu kurināšana).
9. Darba aprīkojuma atbilstība (traktortehnika, autotransports):
 - darba aprīkojums ir aprīkots ar drošības ierīcēm un tas tiek izmantots atbilstoši ražotāja instrukcijām.

Meža infrastruktūras objektu Eksploatacijas noteikumi
Noteikumos lietotie termini un saīsinājumi

Meža infrastruktūras objekti (MIO) – AS „Latvijas valsts meži” valdījumā esošie meža autoceļi, brauktuves un meža meliorācijas sistēmas.

Eksploatacija – būves izmantošana paredzētajiem mērķiem, t.sk. uzraudzības un uzturēšanas darbu komplekss, kas nodrošina būves ilgstošu darbību.

MIO lietotājs – persona, kura izmanto vai jebkādā veidā iedarbojas uz meža infrastruktūras objektiem.

Meža autoceļš (MAC) – atbilstoši tehniskajiem parametriem uzbūvēts komersanta ceļš ar segumu, kas nodrošina meža apsaimniekošanu un ir ekspluatējams koksnē produktu transportēšanai visu gadu, izņemot šķidoņa periodu..

Bezkatgorijas ceļš – iebraukta vietas un ceļi bez seguma, kas ir ekspluatējams koksnē izvešanai, ievērojot sezonālītāti un laika apstākļus.

MAC pārvaldītājs – AS „Latvijas valsts meži” struktūrvienības LVM Mežsaimniecība Meža infrastruktūra meža infrastruktūras speciālists, kas uzrauga, lai meža infrastruktūras objekti tiktu ekspluatēti atbilstoši šiem noteikumiem.

MMS pārvaldītājs – AS „Latvijas valsts meži” struktūrvienības LVM Mežsaimniecība Mežkopība iecirkņa mežkopis, kas uzrauga, lai meža infrastruktūras objekti tiktu ekspluatēti atbilstoši šiem noteikumiem.

Ceļa noma – ceļa daļa, kas atrodas starp brauktuves malu un ceļa klātnes šķautni.

Ceļa klātne – ceļa daļa, kas sastāv no brauktuves un nomalēm.

Brauktuve – ceļa daļa, kas paredzēta transporta līdzekļu braukšanai.

Pārraudzības klase – atbilstoši plānotajai MAC ekspluatācijai noteikts minimālais plānoto MAC apsekošanu skaits gadā.

CSN – ceļu satiksmes noteikumi.

Meža meliorācijas sistēma (MMS) – hidroloģiski un hidroloģiski saistītu lineāru grunts būvju tīkls meža zemju nosusināšanai.

Gultne – dabiskis vai mākslīgi veidots iedziļinājums zemes virsmā, pa kuru notiek ūdens plūsma.

Vispārīgie noteikumi

1. Noteikumu mērķis ir noteikt vienotu kārtību, lai MIO tiktu ekspluatēti ievērojot sabiedrības un LVM intereses atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
2. Noteikumi nosaka prasības MIO ekspluatācijai.
3. Noteikumi nosaka prasības MMS un MAC pārvaldītājiem.
4. Noteikumi attiecas uz meža infrastruktūras lietotājiem un meža infrastruktūras pārvaldītājiem.

Prasības meža infrastruktūras objektu lietotājiem

5. MIO lietojami atbilstoši to paredzētajām funkcijām.
6. MAC ekspluatējami ņemot vērā to projektēšanā pieņemto aprēķina slodzi uz transportlīdzekļa maksimāli noslogoto asi – 100kN, kā arī transportlīdzekļa kravas īpatnības, ceļa tehnisko stāvokli un meteoroloģiskos apstākļus.
7. Transportlīdzekļu maksimālais ātrums maģistrālajos ceļos - 30 km/h, pievedceļos – 20 km/h. Izvēloties maksimālo ātrumu ņemt vērā transportlīdzekļa kravas īpatnības, ceļa tehnisko stāvokli, kokmateriālu krautuvju izvietojumu un meteoroloģiskos apstākļus.
8. MAC aizliegts:
 - neievērot CSN;
 - veikt darbības, kuru rezultātā tiek bojāti vai iznīcināti MAC elementi;
 - aizsprostot ceļa brauktuvi, nomaļos un ceļu inženierbūves;
 - izmantot ceļa nomaļos autotransporta braukšanai un stāvēšanai;
 - bez MAC pārvaldītāja rakstiskas atļaujas rīkot sporta veida sacensības, treniņus u.c. publiskus pasākumus.
9. Aizliegtas darbības, kuru rezultātā tiek iznīcinātas MMS, t.sk. gultne tiek:
 - aizbērtas vai aizstumtas;
 - aizsprostotas brīvai ūdens plūsmai;

- piegružota ar rūpnieciskiem vai cita veida atkritumiem;
 - piesārņota ar naftas produktiem vai ķīmiskām vielām.
10. Ja saimnieciskās darbības rezultātā meža infrastruktūras objekts ticis piegružots, piesārņots vai bojāts, tas atbrīvojams no piegružošanas vai piesārņojuma un radušies bojājumi novēršami.
 11. Konstatējot meža infrastruktūras objektos apstākļus, kas apdraud satiksmes drošību, MAC vai MMS funkcionēšanu, par to nekavējoties ziņojams meža infrastruktūras objekta pārvaldītājam, un ar iespējamiem līdzekļiem (piemēram, labi saskatāms audums, papīrs vai atstarotājs) apzīmējama meža infrastruktūras lietotājus apdraudoša vieta.

Prasības MAC pārvaldītājiem

1. MAC pārvaldītājs – AS „Latvijas valsts meži” struktūrvienības Meža infrastruktūra MAC speciālists.
2. MAC tehniskais stāvoklis nodrošināms atbilstoši paredzētajām funkcijām (kokmateriālu transports un meža apsaimniekošana).
3. MAC apsekojami atbilstoši noteiktajai pārraudzības klasei, fiksējot informāciju par ceļu tehnisko stāvokli.
4. Meža infrastruktūras objektu apsekošanas rezultātā pieņemams lēmums par konkrēta MAC tehniskā stāvokļa atbilstību tā veicamajām funkcijām un ikdienas uzturēšanas darbu, periodiskās uzturēšanas darbu vai rekonstrukcijas darbu nepieciešamību.
5. MAC ikdienas uzturēšanas darbi veicami atbilstoši LVM apstiprinātām kvalitātes prasībām vai specifikācijām.
6. MAC nodrošināmi ar attiecīgām ceļa zīmēm, t.sk. brīdinošu informāciju par infrastruktūras objekta avārijas stāvokli, ja tas var apdraudēt meža infrastruktūras objektu lietotājus, satiksmes drošību vai ceļa saglabāšanu.
7. Satiksme pa MAC ierobežojama vai aizliegama klimatisko vai citu apstākļu dēļ, kuru rezultātā ceļi neatbilst to normālai ekspluatācijai, kā arī laikā, kad uz tiem tiek organizēti publiski pasākumi. Lēmumu pieņem un atceļ LVM Mežsaimniecība Meža infrastruktūra reģiona vadītājs, par to savlaicīgi paziņojot pārējām LVM struktūrvienībām, kuras informē savus sadarbības partnerus.
8. Meža infrastruktūras objektu lietotājiem noteikto prasību neievērošanas gadījumā, MAC pārvaldītājs ziņo par konstatētajiem pārkāpumiem tiešajam vadītājam.

Prasības MMS pārvaldītājiem

1. MMS pārvaldītājs – AS „Latvijas valsts meži” struktūrvienības LVM Mežsaimniecība Mežkopība iecirkņa mežkopis, kas uzrauga, lai meža infrastruktūras objekti tiktu ekspluatēti atbilstoši šiem noteikumiem.
2. MMS tehniskais stāvoklis nodrošināms atbilstoši to paredzētajām funkcijām (meža zemju nosusināšana).
3. MMS tehniskā stāvokļa vizuālai izvērtēšanai un objektos nepieciešamo darbu plānošanai, ne retāk kā vienu reizi 2 gados, veicama visu MMS apsekošana.
4. MMS apsekošanas rezultātā pieņemams lēmums par konkrētas MMS būves parametru atbilstību tā veicamajām funkcijām un ikdienas uzturēšanas darbu nepieciešamību.
5. MMS ikdienas uzturēšanas darbi veicami atbilstoši LVM apstiprinātām kvalitātes prasībām vai specifikācijām.
6. MMS pārvaldītājs, konstatējot meža infrastruktūras objektu lietotājiem noteikto prasību neievērošanu rīkojas atbilstoši kārtībai “Konstatējot patvaļīgu koku ciršanu, kā arī citus mežpārkāpumus LVM valdījumā esošajos mežos”. Ar pārkāpumiem radīto zaudējumu noteikšanu un atlīdzināšanu veicama atbilstoši LR MK 2004.gada 01.jūnija noteikumu Nr.520 „Kārtība, kādā nosakāmi un atlīdzināmi zaudējumi, kas saistīti ar meliorācijas sistēmu bojāšanu, iznīcināšanu vai to izmantošanas tiesību ierobežošanu” prasībām.
7. Katrā mežizstrādes darba vietā, pirms mežizstrādes darbu uzsākšanas, atbilstoši saimnieciskās darbības novērtēšanas aktam, fiksējams MIO objektu tehniskais stāvoklis.

Ar augstāk minētajām prasībām iepazīs. Visā derīgo izraktenļu ieguves laikā, no darbu uzsākšanas līdz pat ieguves darbu noslēgšanai, apņemos uzturēt un saglabāt Derīgo izraktenļu vietu un derīgo izraktenļu ieguves vietas pievedceļu atbilstošā kvalitātē, kāds tas bija pirms darbu uzsākšanas:

/ Vārds Uzvārds

/ Vārds Uzvārds